

Zdroje a využívání informací v oblasti léčiv Lékárníci

Závěrečná zpráva pro Státní ústav pro kontrolu léčiv

Leden 2017

Obsah

Hlavní zjištění	3
Realizátor projektu	5
Parametry projektu	6
Struktura vzorku	7
Podrobné výsledky	8
Dotazník	32

Hlavní zjištění

- **Nejčastějším informačním zdrojem** o léčivých přípravcích **je** komerční informační systém **AISLP** využívaný **74 % lékárníků**. V **meziročním srovnání** došlo v otázce informačních zdrojů k posunům zejména **v případě většího využívání informací ze SÚKL a AISLP**.
- **Téměř tři čtvrtiny respondentů (74 %)** **vyhledávají na internetových stránkách www.sukl.cz důležitá upozornění o stahování a závadách léčiv**, 46 % lékárníků pak hledá obecné informace o lécích, 28 % respondentů se zajímá o informace týkající se cen a úhrad léčiv. V meziročním srovnání poměrně značně vzrostl zájem lékárníků o důležitá upozornění.
- **74 % lékárníků považuje bulletin Farmakoterapeutické informace za zdroj objektivních odborných informací**, v případě zpravodaje **Nežádoucí účinky léčiv se jedná o 77 % respondentů**.
- **Téměř všichni dotázaní lékárníci získávají příslušné informace** o bezpečnostním riziku léčiva či jeho stahování **prostřednictvím SÚKL (93 %) či příslušného distributora (86 %)**.

Hlavní zjištění

- **V případě výskytu nežádoucích účinků** řeší lékárníci nejčastěji tuto situaci **zasláním hlášení do SÚKL**.
- Zákonné možnosti **substituce přípravků alespoň někdy vyžívají téměř všichni lékárníci – 97 %**.
- **Téměř všichni lékárníci (96 %) se již někdy setkali** s tím, že jsou jednomu pacientovi od více lékařů **předepsány léčivé přípravky se stejnou účinnou látkou nebo léčivé přípravky, jejichž současné užívání se vylučuje**, obvykle se však jedná pouze o výjimečné případy. Většina oslovených řešila nastalý problém přímo s předepisujícími lékaři (74 %). **Oproti roku 2015 došlo k nárůstu lékárníků, kteří řeší problém s předepisujícím lékařem.**
- **Naprostá většina lékárníků ví o nebezpečí padělaných léčiv (95 %)**, informace o nich získávají především od SÚKL (92 %).
- **Při podezření na výskyt padělků léčiv ve své lékárně by respondenti nejčastěji kontaktovali SÚKL (96 %) a distributora daných léčiv (82 %).**

Realizátor projektu

Sídlo firmy: Chlumčanského 497/5, 180 00, Praha 8

Telefon: 225 986 811

Fax: 225 986 860

E-mail: info@stemmark.cz

<http://www.stemmark.cz>

Pomáháme našim zákazníkům správně porozumět výsledkům výzkumu a zvolit optimální marketingovou strategii, vedoucí k úspěchu a k dosažení jejich cílů. Tím pomáháme jejich růstu a zlepšování pozice na trhu.

Už několik let budujeme otevřenou firmu. Naši zaměstnanci přistupují ke své práci zodpovědně a dostávají úměrný prostor k sebevyjádření. Práce nás baví a vždy se při ní snažíme o řemeslnou poctivost.

Jsme členy profesních sdružení:

CLIENT SERVICE MANAGER

Ivana Valentová

- +420 724 433 827
- valentova@stemmark.cz

ANALYTIK

Dan Šafařík

- safarik@stemmark.cz

STEM/MARK, a.s.

Sídlo firmy: Chlumčanského 497/5, 180 00 Praha 8

Telefon: 225 986 811

Fax: 225 986 860

E-mail: Info@stemmark.cz

Web: <http://www.stemmark.cz>

IČO: 6185 9591, DIČ: CZ6185 9591

Bankovní spojení: ČSOB

Číslo účtu: 234 593 785/0300

Parametry projektu

Zadání projektu

Zadavatelem projektu je Státní ústav pro kontrolu léčiv (dále jen SÚKL), organizace řízená Ministerstvem zdravotnictví.

V zájmu ochrany zdraví občanů je posláním tohoto ústavu:

- zajistit, aby v ČR byla dostupná pouze farmaceuticky jakostní, účinná a bezpečná humánní léčiva,
- podílet se na tom, aby v ČR byly používány pouze bezpečné a funkční zdravotnické prostředky.
- SÚKL současně provozuje pro širokou laickou veřejnost portál <http://www.olecich.cz> s cílem zpřístupnit garantované informace, jejichž je SÚKL vlastníkem, vzdělávat a informovat veřejnost v oblasti lékové problematiky a chránit ji tak před neověřenými a nepřesnými informacemi z lékové oblasti.

Cíle projektu

Cílem projektu bylo zmapovat názory farmaceutů – lékárníků na vybrané otázky lékové politiky:

- zdroje a využití informací o léčivých přípravcích
- nežádoucí účinky léků u pacientů/zákazníků
- využívání a hodnocení odborných informací poskytovaných SÚKLeM (www.sukl.cz, bulletin Farmakoterapeutické informace, zpravodaj Nežádoucí účinky léčiv)
- substituce přípravků, souběžná preskripce
- nakládání s padělkami léků

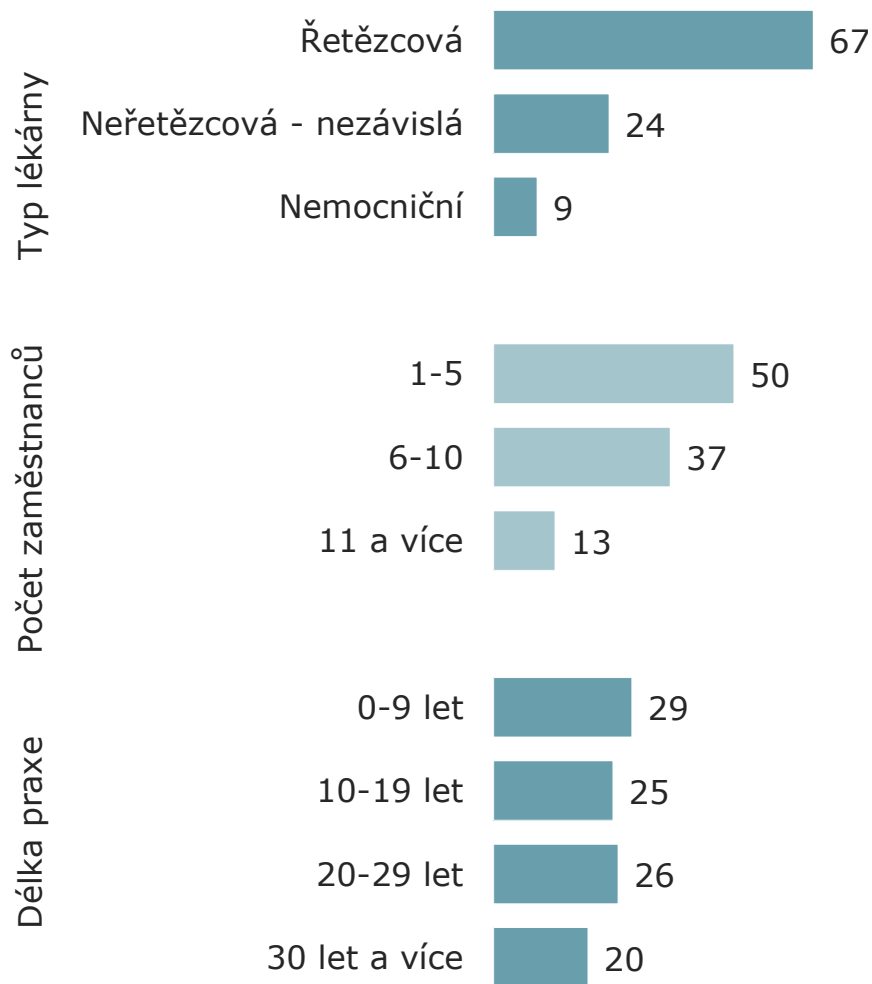
Metoda projektu

- Kvantitativní výzkum realizovaný metodou telefonických rozhovorů (CATI)
- Vzorek respondentů:
  - ❑ reprezentativní s ohledem na strukturu populace farmaceutů – lékárníků v ČR
  - ❑ kvóty: region, typ lékárny

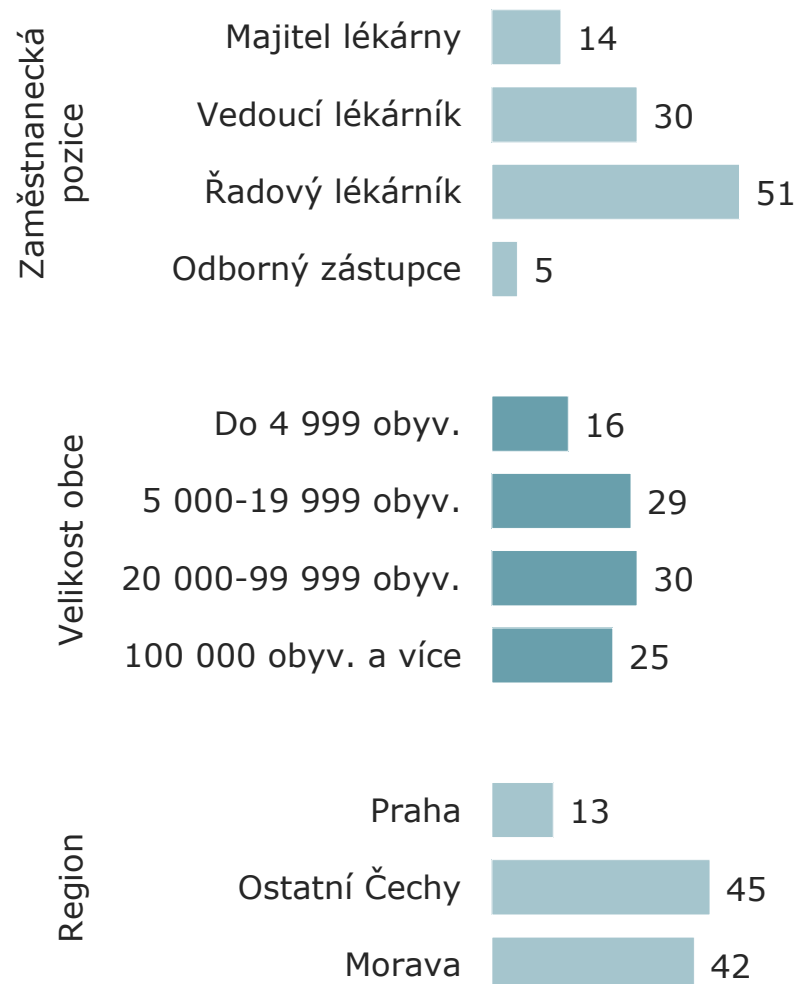
Detaily terénního šetření

- Počet kompletních rozhovorů: N=1000
- Průměrná délka rozhovoru: 12 minut
- Dotazování bylo prováděno školenými operátory STEM/MARK pod neustálým dohledem supervize CATI studia
- Termín dotazování: 18. 11.–22. 12. 2016
- Data: nevážená
- Dotazník: připraven zadavatelem projektu

Struktura vzorku

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000 [údaje v grafu v %]

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000 [údaje v grafu v %]

Podrobné výsledky

Využívání a hodnocení informačních zdrojů o léčivých přípravcích

NEJČASTĚJI VYUŽÍVANÉ INFORMAČNÍ ZDROJE

- **Nejčastějším informačním zdrojem o léčivých přípravcích je komerční informační systém AISLP využívaný 74 % lékárníků** (častěji lékárníky ve věku 30 až 44 let – 81,1 %).
- **Z dalších informačních zdrojů lze uvést informace ze SÚKL**, u kterých byl zaznamenán meziroční nárůst ve využívání, a to o 8 procentních bodů (51 %, preferovaný respondenty ve věku 18 až 29 let – 61 %), **časopisy pro lékárníky** (32 %, častěji využívané lékárníky s praxí nad 30 let–40 %), případně také **internet** (20 %, upřednostňovaný častěji muži–26 %).
- **V meziročním srovnání došlo k významnému nárůstu především u informací ze SÚKL**, znatelný nárůst zaznamenal také AISLP a informace získávané od distributorů / dodavatelů. **Naopak pokles byl zaznamenán u internetu obecně.**

Využívání a hodnocení informačních zdrojů o léčivých přípravcích

NEJČASTĚJI VYHLEDÁVANÉ INFORMACE NA WWW.SUKL.CZ

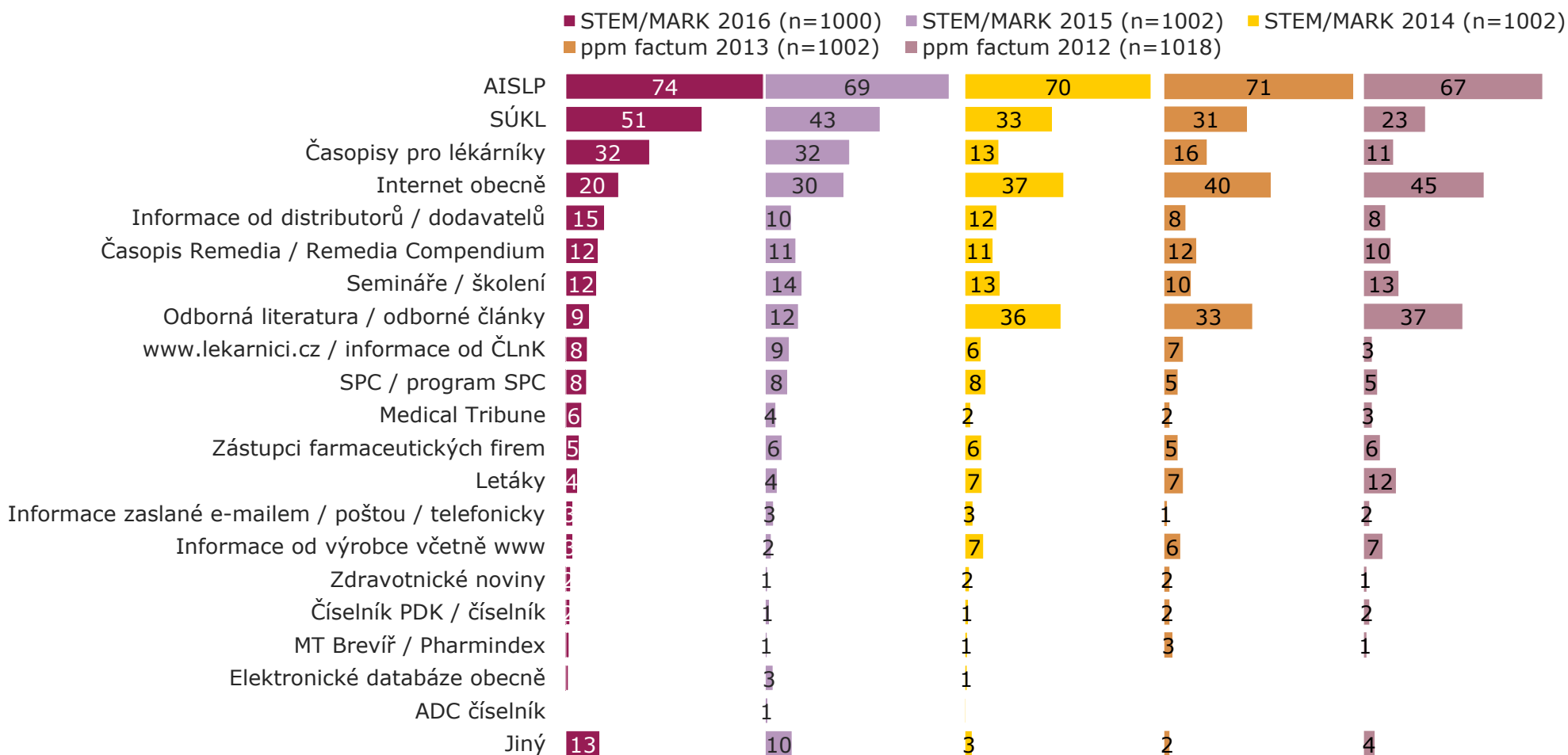
- **Téměř tři čtvrtiny respondentů (74 %) vyhledávají na příslušných stránkách tzv. důležitá upozornění o stahování a závadách léčiv. 46 % lékárníků pak hledá obecné informace o lécích** (častěji mladí lékárníci s délkou praxe 0 až 9 let – 60 % a řadoví lékárníci – 52 %), **28 % respondentů se poté zajímá o informace týkající se cen a úhrad léčiv** (častěji nemocniční lékárníci - 48 %, z lékáren s větším počtem zaměstnanců – 43 %). Z dalších vyhledávaných témat lze jmenovat problematiku registrací a dostupnosti léků.
- **V meziročním srovnání vzrostl zájem lékárníků o důležitá upozornění o stahování a závadách léčiv.**

HODNOCENÍ PUBLIKACÍ SÚKL

- **Celkem tři čtvrtiny lékárníků považují bulletin Farmakoterapeutické informace za zdroj objektivních odborných informací.** Pouze 6 % osob má opačný názor, pětina dotázaných danou publikaci nečte.
- **Obdobně je tomu v případě zpravodaje Nežádoucí účinky léčiv – 77 % dotázaných jej opět považuje za zdroj objektivních informací.** Opačný názor zastává pouze 5 % respondentů, 17 % publikaci nečte.
- **V meziročním srovnání nedošlo k významným posunům.**

Jednoznačně nejvyužívanějším zdrojem informací je komerční informační systém AISLP

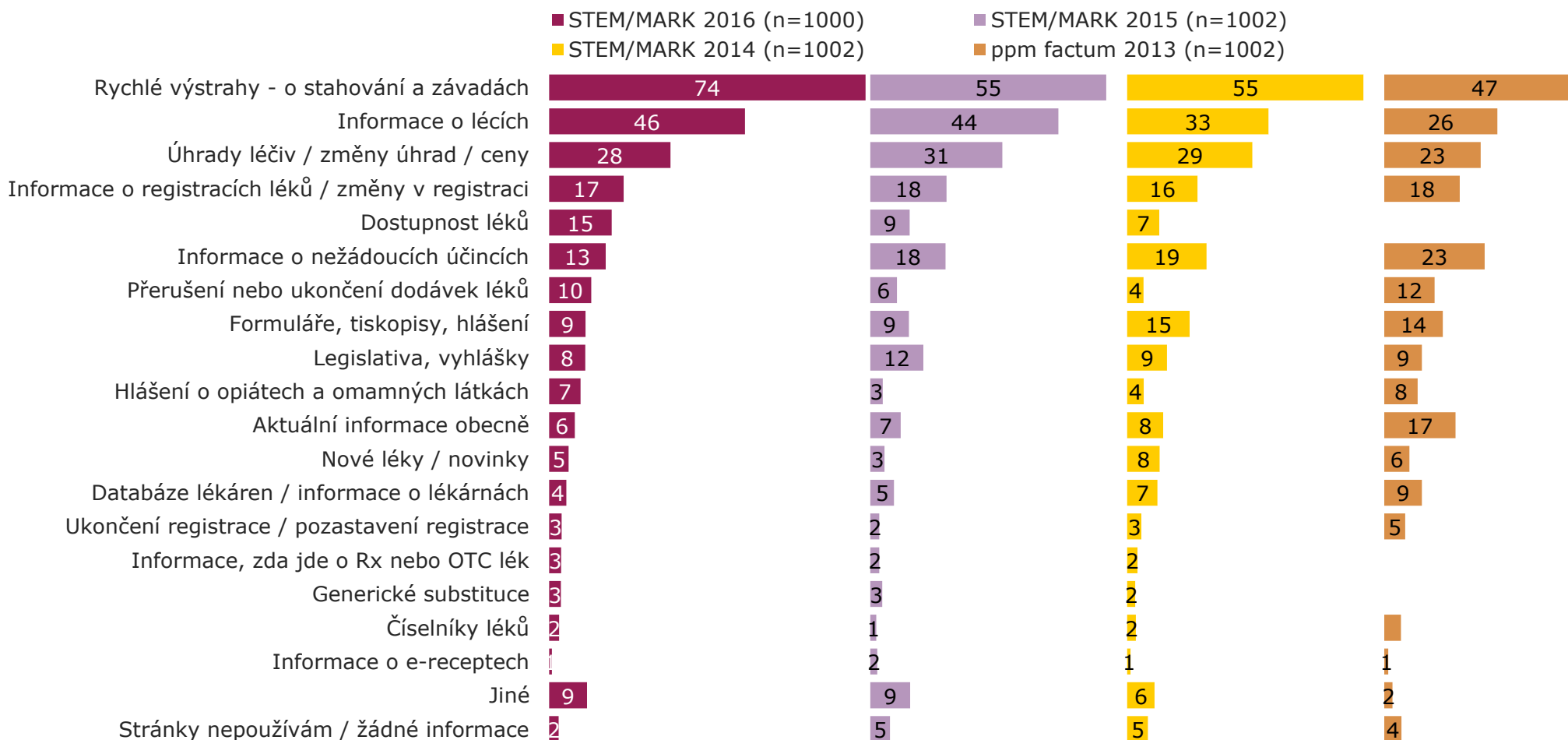
1. Který zdroj nebo zdroje informací o léčivých přípravcích nejčastěji využíváte? časové srovnání 2012–2016

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Nejčastěji vyhledávanou informací jsou důležitá upozornění o stahování a závadách

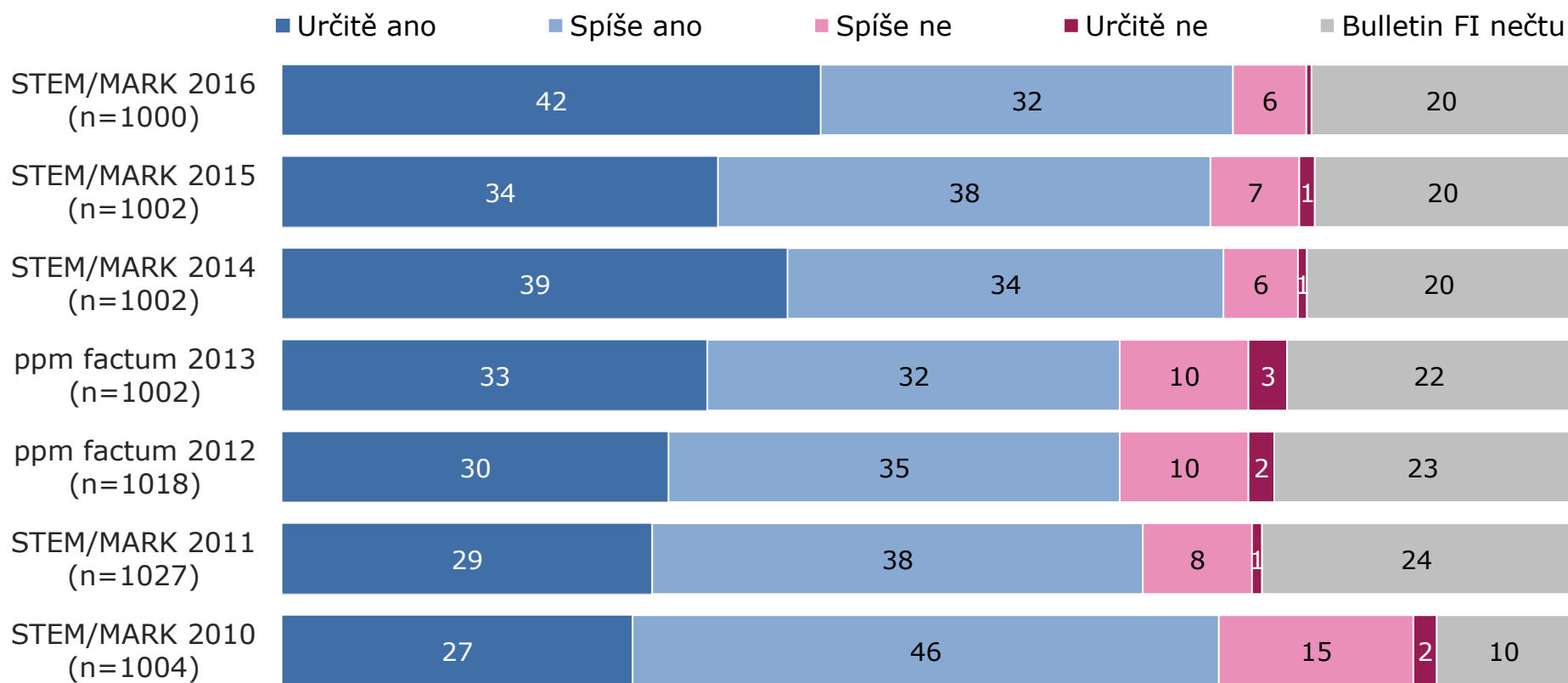
10. Pokud navštívíte webovou stránku SÚKL, jaké informace nejčastěji vyhledáváte? časové srovnání 2013–2016

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Naprostá většina lékárníků, kteří bulletin čtou, jej považují za objektivní zdroj informací

11. Považujete lékový bulletin Farmakoterapeutické informace za zdroj objektivních odborných informací, které využíváte ve své běžné praxi? časové srovnání 2010–2016

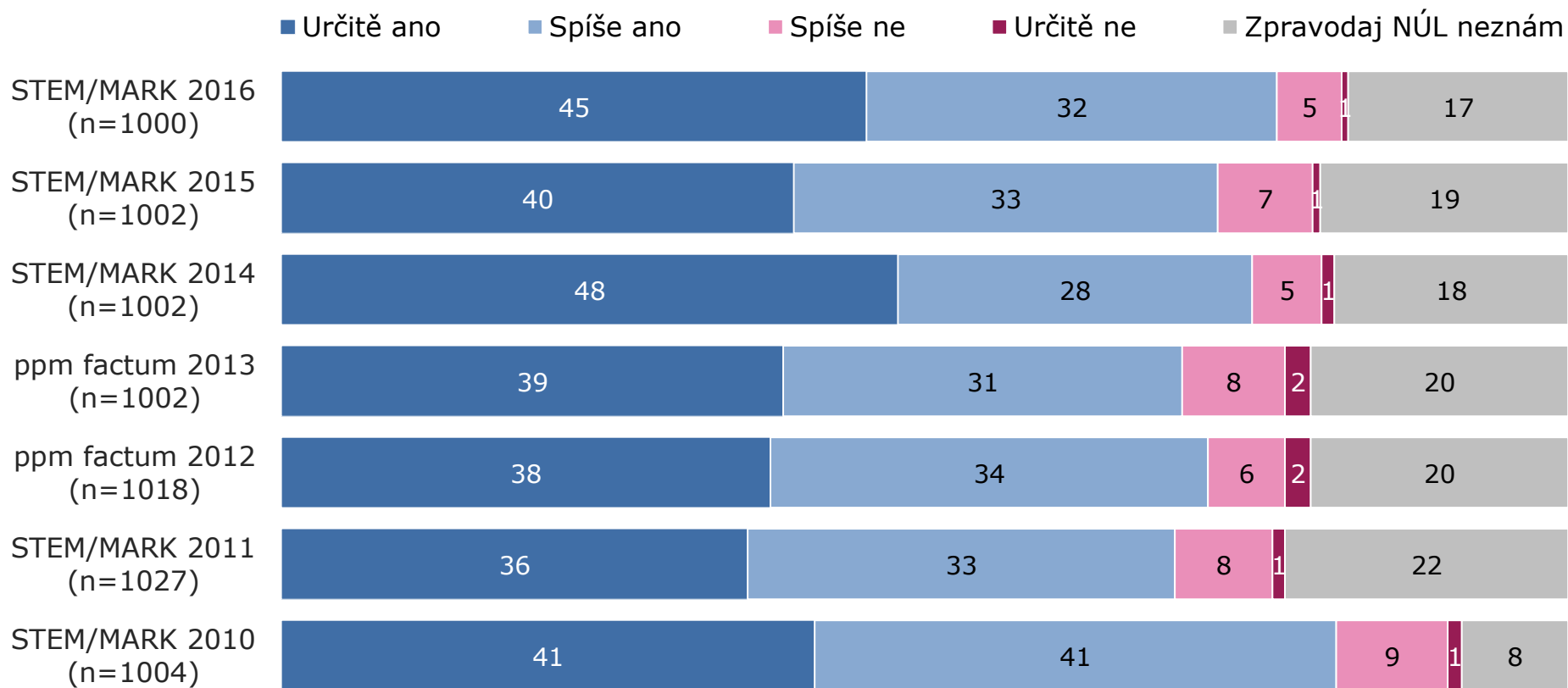

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Většina lékárníků považuje zpravodaj za objektivní zdroj informací

12. Považujete informační zpravodaj Nežádoucí účinky léčiv za zdroj objektivních odborných informací, které využíváte ve své běžné praxi?

časové srovnání 2010–2016

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Informovanost o bezpečnostním riziku léčiva nebo jeho stažení z důvodu závady jakosti

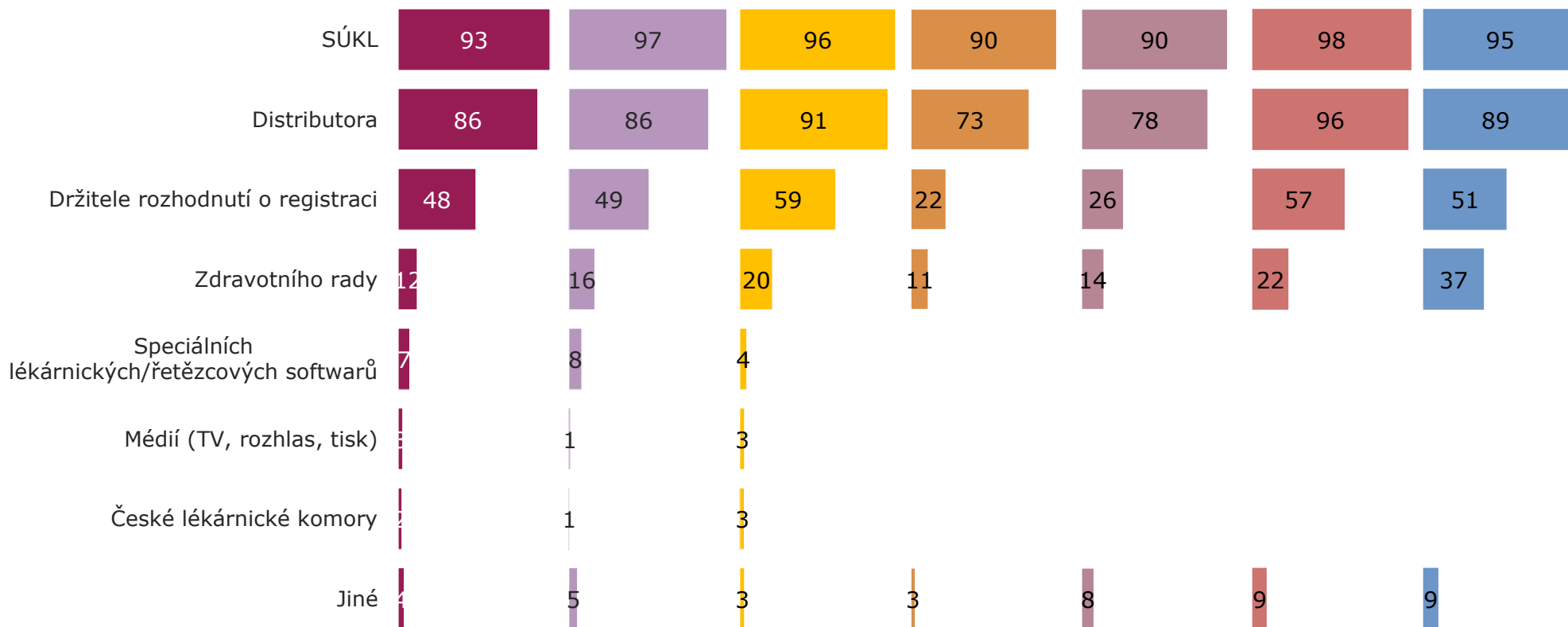
ZDROJE INFORMACÍ O BEZPEČNOSTNÍM RIZIKU LÉČIVA NEBO JEHO STAHOVÁNÍ

- **Téměř všichni dotázaní lékárníci získávají příslušné informace o bezpečnostním riziku léčiva či jeho stahování prostřednictvím SÚKL (93 %) či příslušného distributora (86 %).** Téměř polovina respondentů obdrží tuto informaci také od držitele rozhodnutí o registraci, 12 % od zdravotního rady (častěji lékárníci s praxí nad 20 let z malých obcí).
- **V meziročním srovnání nepatrně klesl význam zdravotního rady a SÚKL.**

Informace o bezpečnostním riziku jsou získávány především od SÚKL a distributora

6. Informace o bezpečnostním riziku léčiva nebo stažení léčiva z důvodu závady jakosti nejčastěji získáváte prostřednictvím: časové srovnání 2010–2016

■ STEM/MARK 2016 (n=1000)
 ■ STEM/MARK 2015 (n=1002)
 ■ STEM/MARK 2014 (n=1002)
 ■ ppm factum 2013 (n=1002)
 ■ ppm factum 2012 (n=1018)
 ■ STEM/MARK 2011 (n=1027)
 ■ STEM/MARK 2010 (n=1004)

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

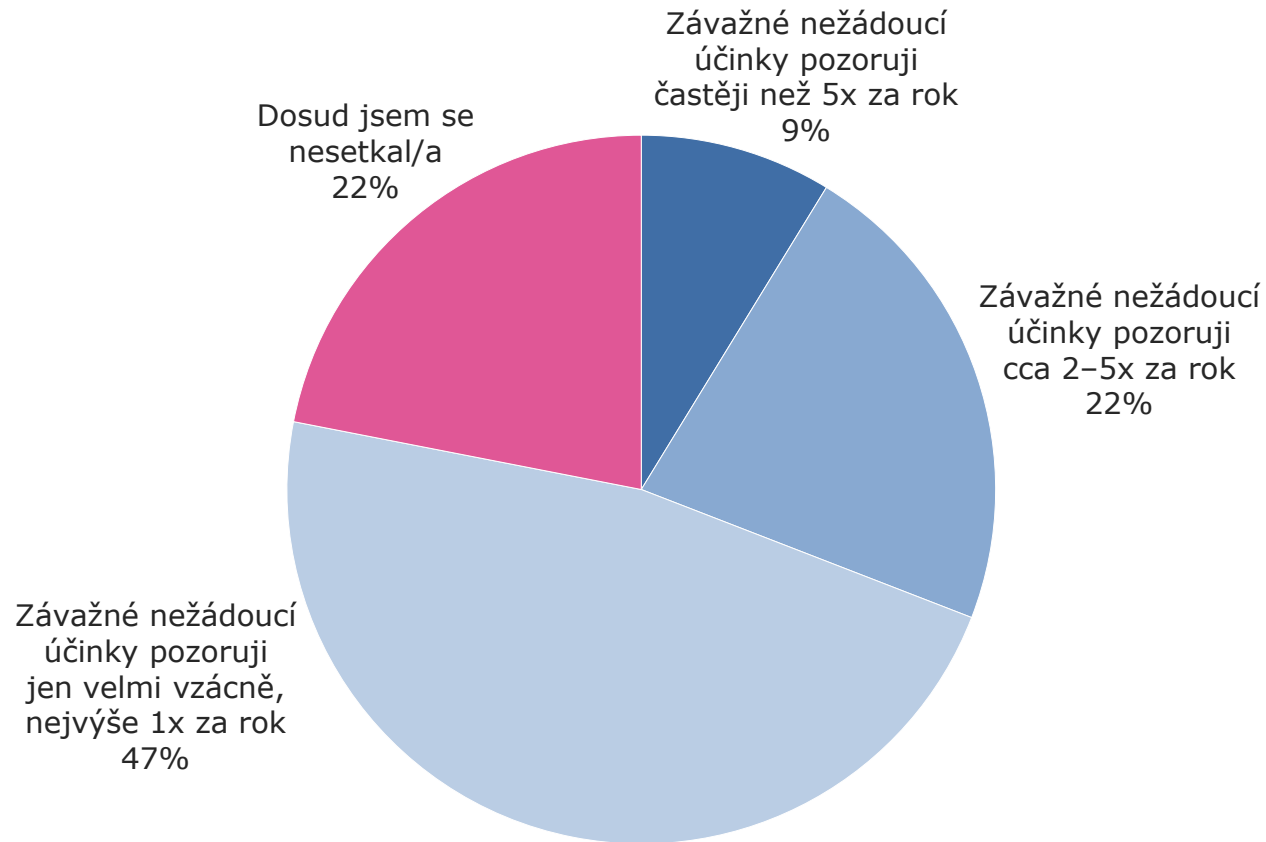
Hlášení nežádoucích účinků

HLÁŠENÍ NEŽÁDOUCÍCH ÚČINKŮ

- Pokud jde o situaci, kdy se u pacienta po užití léčiva vyskytnul závažný nežádoucí účinek, je situace následující: **22 % lékárníků se ještě nikdy s výskytem nežádoucích účinků u pacienta nesetkalo, takřka polovina respondentů pozoruje závažné nežádoucí účinky jen velmi vzácně - maximálně 1x ročně, necelá třetina potom častěji.**
- **Podezření na nežádoucí účinek zatím 71 % lékárníků nikdy nenahlásilo, protože nemuselo, pětina hlásila podezření jednou.**
- **Při podezření na závažný nežádoucí účinek by 95 % respondentů zaslalo hlášení do SÚKL.**
- **Naprostá většina lékárníků uvádí, že hlášení podezření na nežádoucí účinek je možné prostřednictvím internetového formuláře na stránkách SÚKL, podle 73 % oslovených lze využít papírový formulář, 60 % uvádí email a 58 % telefonicky.**

Téměř 4/5 lékárníků se s podezřením na závažné nežádoucí účinky setká alespoň 1x za rok

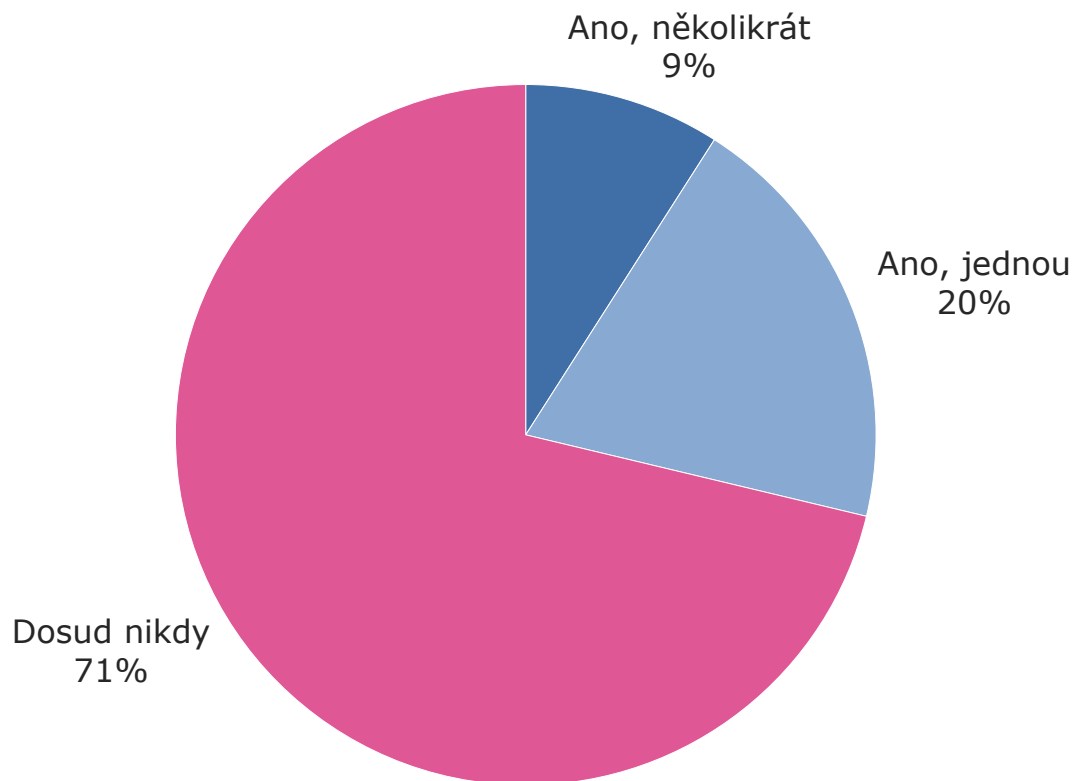
2. Jak často se ve své praxi setkáváte s podezřením na závažné nežádoucí účinky?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

Podezření na nežádoucí účinek lékárníci většinou nikam nehlásí

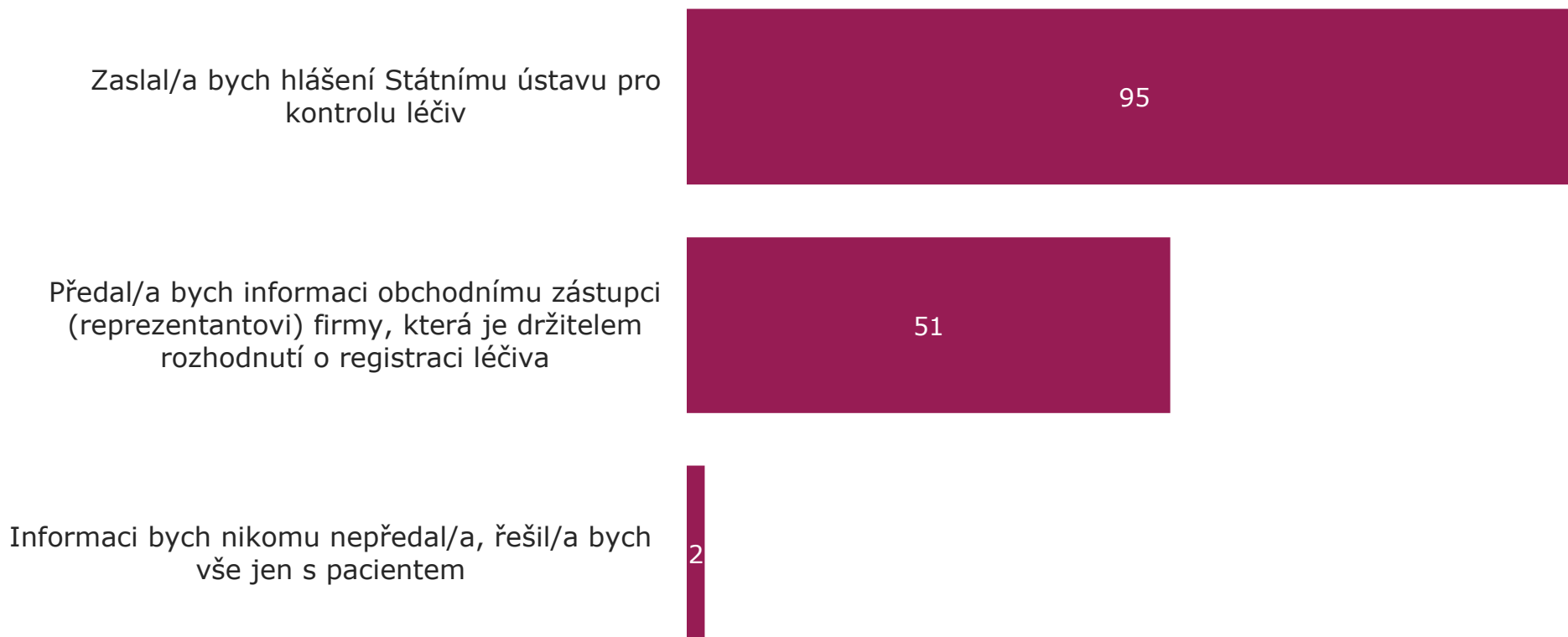
3. Už jste někdy nahlásil/a podezření na nežádoucí účinek, který se vyskytl u Vašich pacientů?

ZÁKLAD: Respondenti, kteří se setkali s podezřením na závažné nežádoucí účinky, n=782

Podezření na nežádoucí účinek se hlásí na SÚKL

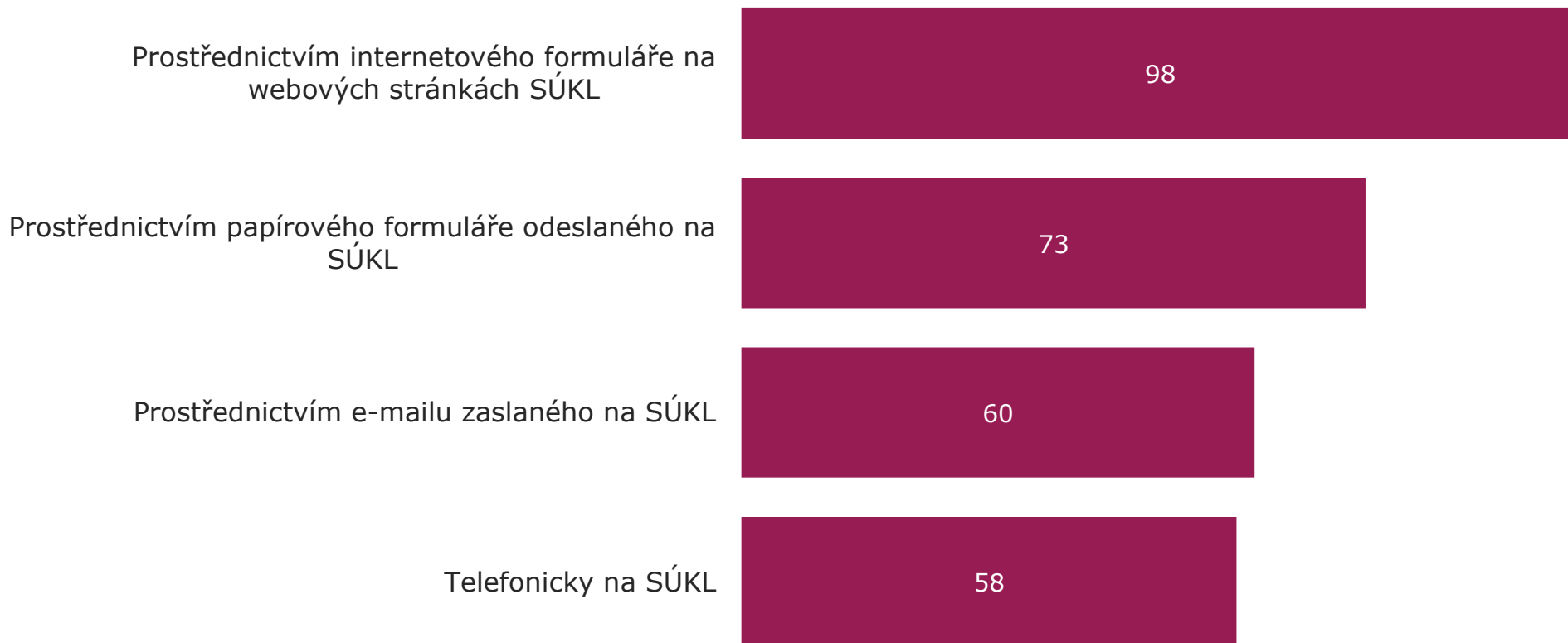
4. V případě, že byste u pacienta zjistil/a podezření na závažný nežádoucí účinek léku, jak byste s touto informací naložil/a?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000 [údaje v grafu v %]

Nejčastější formou hlášení je internetový formulář

5. Víte, jaké možnosti hlášení podezření na závažný nežádoucí účinek lze využít?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000 [údaje v grafu v %]

Substituce přípravků, paralelní preskripce léčiv

SUBSTITUCE LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ

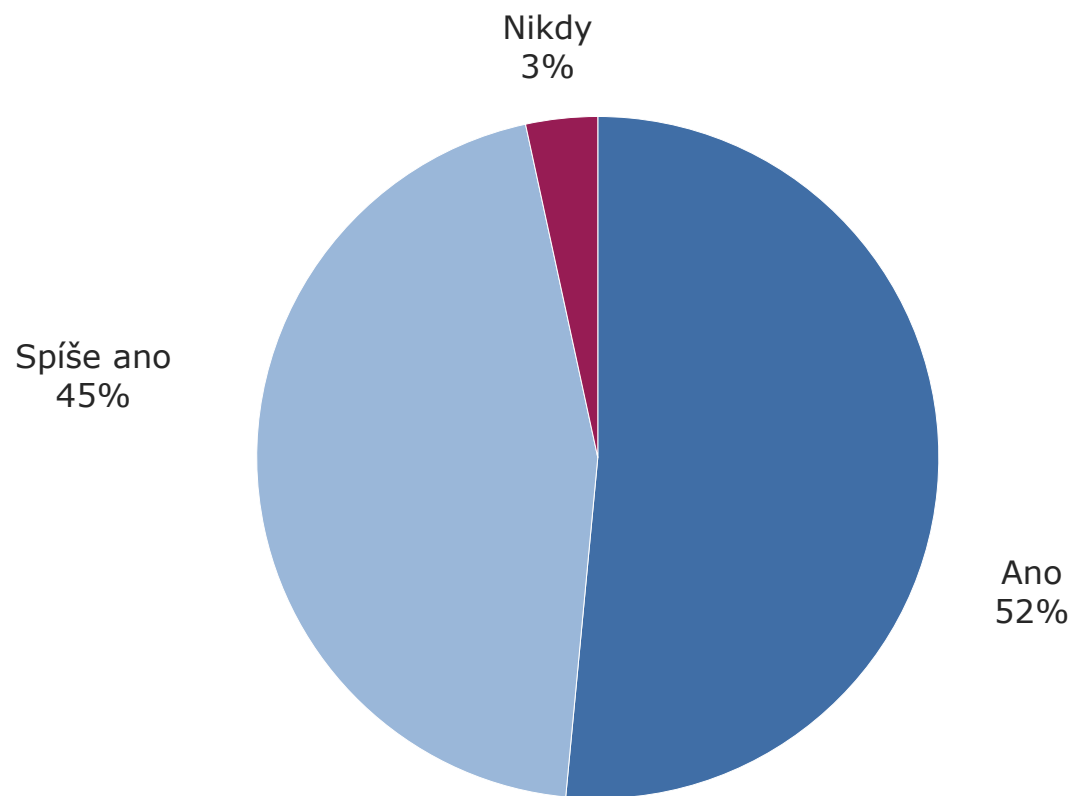
- **Zákonné možnosti substituce léčivých přípravků alespoň někdy vyžívají téměř všichni lékárníci – 97 %** (z toho – ano – 52 % - častěji muži ve věku 30-44 let s praxí do 9 let a spíše ano – 45 %). Pouze 3 % respondentů nikdy možnost substituce nevyžívají.
- Oproti předchozím rokům došlo k mírnému nárůstu těch, kteří uvádí „Ano“.

PARALELNÍ PRESKRIPCE LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ

- **Téměř všichni lékárníci se již někdy setkali** s tím, že jsou jednomu pacientovi od více lékařů předepsány léčivé přípravky se stejnou účinnou látkou nebo léčivé přípravky, jejichž současné užívání se vylučuje - **96 %** (často – 17 %, výjimečně – 79 %). Pouze 4 % lékárníků se s takový případem ještě nesešlo.
- **Většina oslovených řešila nastalý problém přímo s předepisujícími lékaři (74 %), čtvrtina dalších pouze s pacientem.** Pouhé 1 % lékárníků léky pacientovi vydalo.
- **Stále více lékárníků řeší nastalý problém s předepisujícím lékařem. Lékárníků, kteří řeší problém pouze s pacientem ubývá.**

Téměř všichni lékárníci alespoň někdy využívají možnost substituovat přípravek

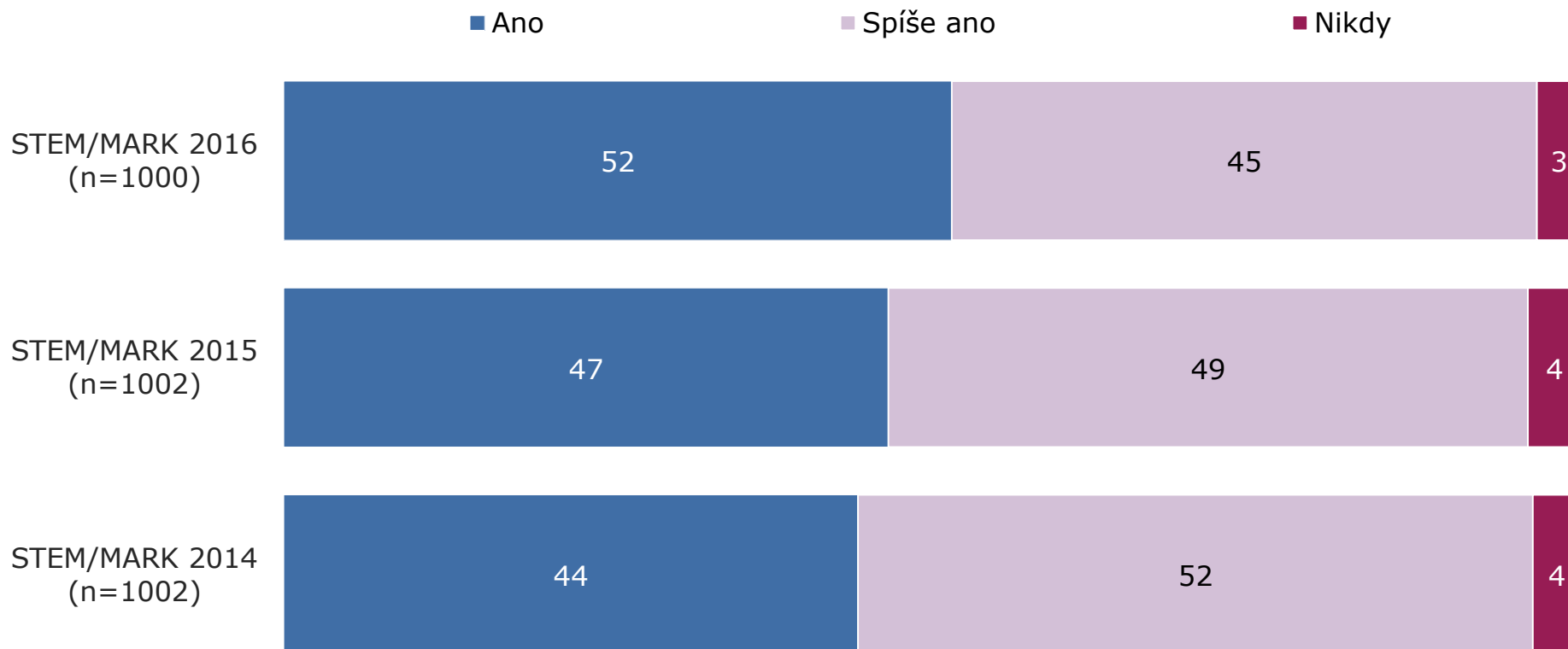
13. Využíváte zákonné možnosti substituce za jiný přípravek se stejnou léčivou látkou při výdeji na lékařský předpis?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

Lékárnici možnost substituovat přípravek využívají, v meziročním srovnání vzrostl počet respondentů, kteří uvedli „ano“ na úkor „spíše ano“

**13. Využíváte zákonné možnosti substituce za jiný přípravek se stejnou léčivou látkou při výdeji na lékařský předpis?
časové srovnání 2014–2016**

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

S paralelní preskripcí léčiv se setkali téměř všichni lékárníci, situaci nejčastěji řešili přímo s předepisujícím lékařem

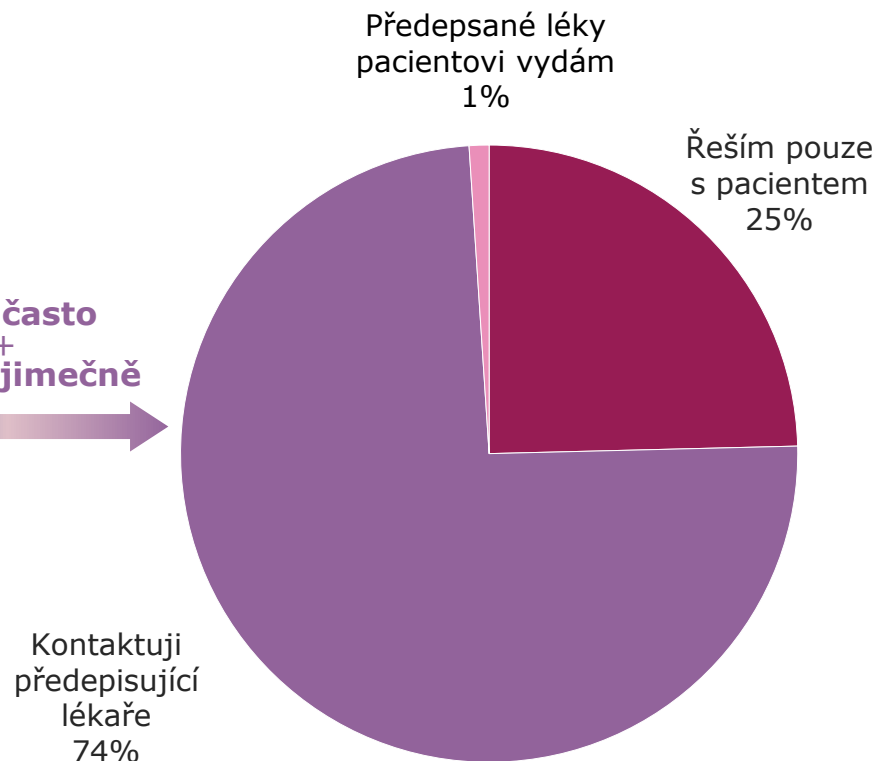
14. Setkáváte se s tím, že jsou jednomu pacientovi od více lékařů předepsány léčivé přípravky se stejnou účinnou látkou, nebo léčivé přípravky, jejichž současné užívání se vylučuje?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

14a. Jaký je v takovém případě Váš další postup?

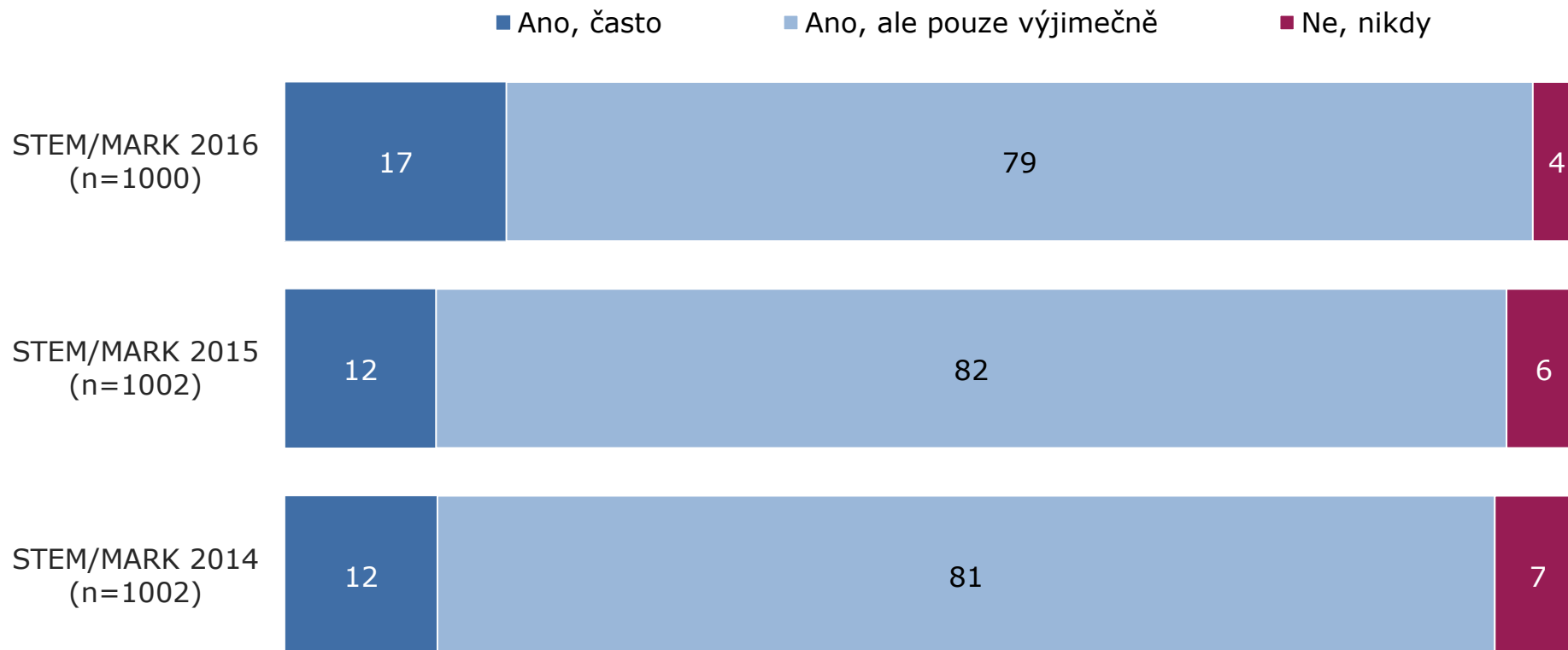
Ano, často
+
Ano, výjimečně

ZÁKLAD: Respondenti, kteří se setkali s tím, že pacientovi byly předepsány léky se stejnou účinnou látkou nebo léky, jejichž současné užívání se vylučuje, n=963

S paralelní preskripcí léčiv lékárníci zkušenost mají, téměř 1/5 se s ní setkává často, což je častěji než v předchozích letech

14. Setkáváte se s tím, že jsou jednomu pacientovi od více lékařů předepsány léčivé přípravky se stejnou účinnou látkou, nebo léčivé přípravky, jejichž současné užívání se vylučuje?
časové srovnání 2014–2016

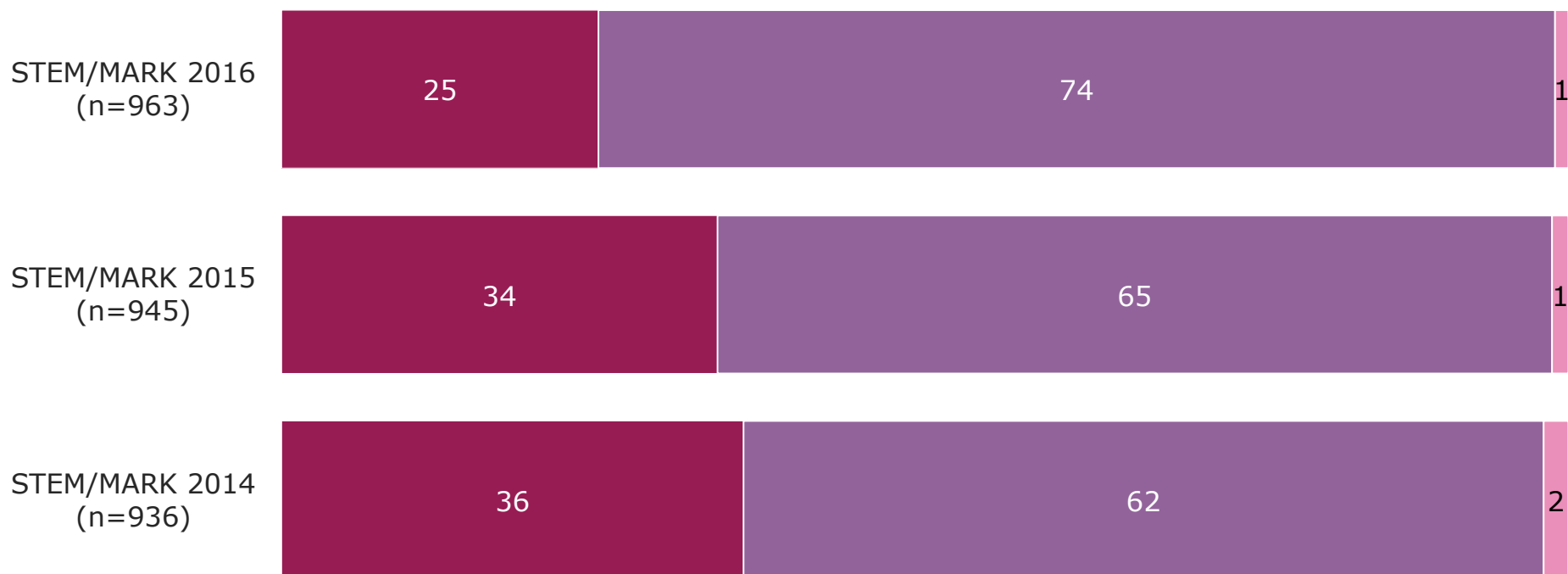

ZÁKLAD: Všichni respondenti [údaje v grafu v %]

Paralelní preskripce řeší 3/4 lékárníků přímo s lékařem, který lék předepsal, což je znatelný nárůst oproti předešlým rokům

14a. Jaký je v takovém případě Váš další postup? časové srovnání 2014–2016

■ Řeším pouze s pacientem ■ Kontaktuji předepisující lékaře ■ Předepsané léky pacientovi vydám

ZÁKLAD: Respondenti, kteří se setkali s tím, že pacientovi byly předepsány léky se stejnou účinnou látkou nebo léky, jejichž současné užívání se vylučuje, n=963 [údaje v grafu v %]

Nakládání s padělkami

INFORMOVANOST O PADĚLANÝCH LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKÁCH

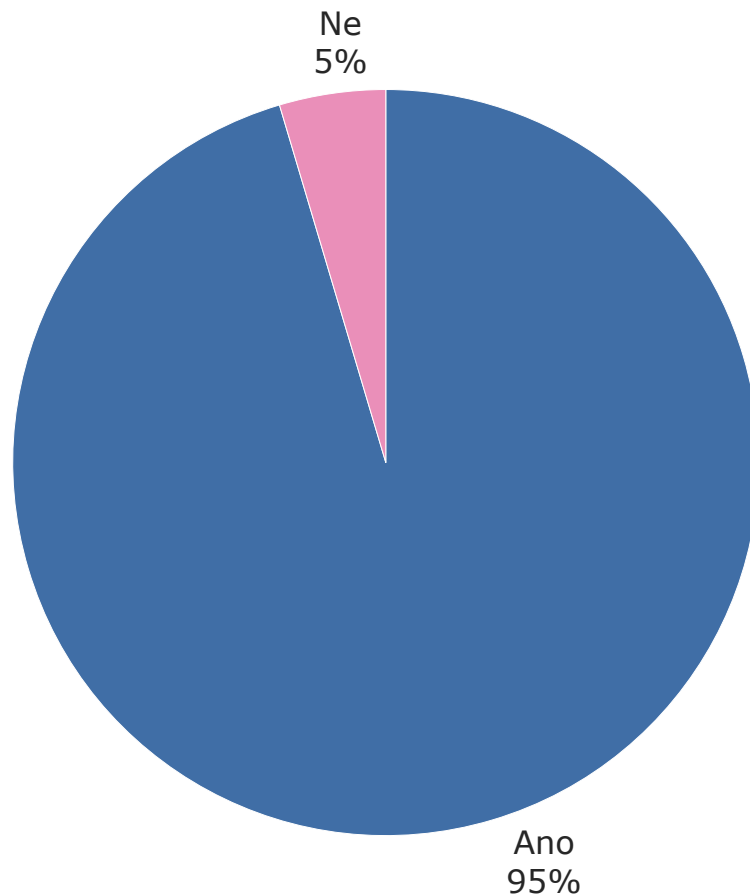
- **Naprostá většina lékárníků ví o nebezpečí padělaných léčivých přípravků (95 %).** Informace o těchto padělcích získávají především ze SÚKL (92 %) a dále potom obecně z internetu (47 %).

POSTUP PŘI PODEZŘENÍ, ŽE SE OBJEVIL PADĚLEK LÉKU

- Při podezření, že se v lékárně objevil padělek léku, by **lékárníci nejčastěji kontaktovali SÚKL (96 %), distributora daného léku (82 %) a Policii ČR (40 %).**

Naprostá většina lékárníků ví o nebezpečí padělaných léčivých přípravků

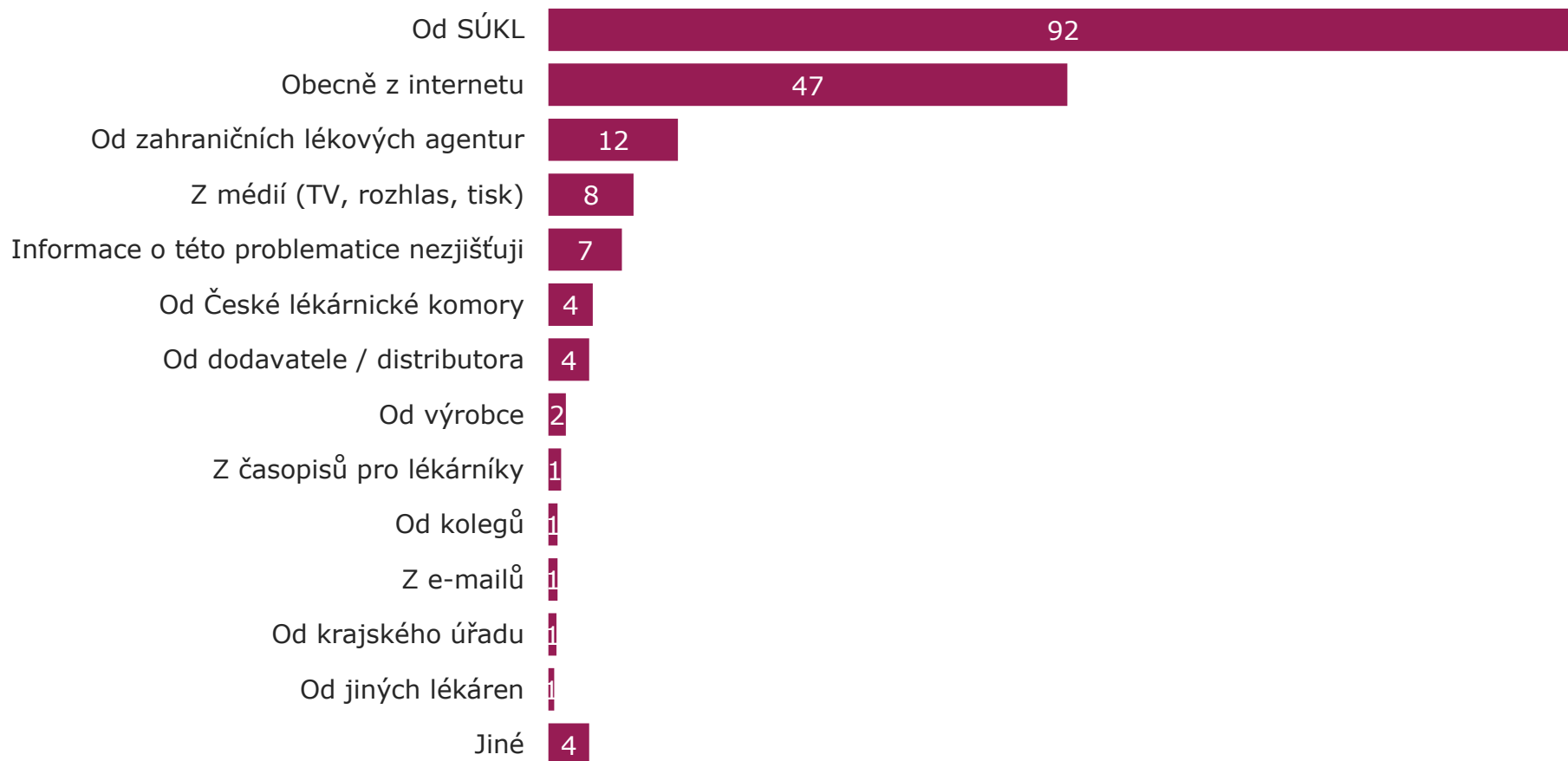
7. Přestože se v české oficiální lékárenské síti doposud žádný padělaný léčivý přípravek neobjevil, v rámci EU se již s takovými případy můžeme setkat. Víte o tomto nebezpečí?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000

Nejčastěji získávají lékárníci informace o padělaných léčivech od SÚKL

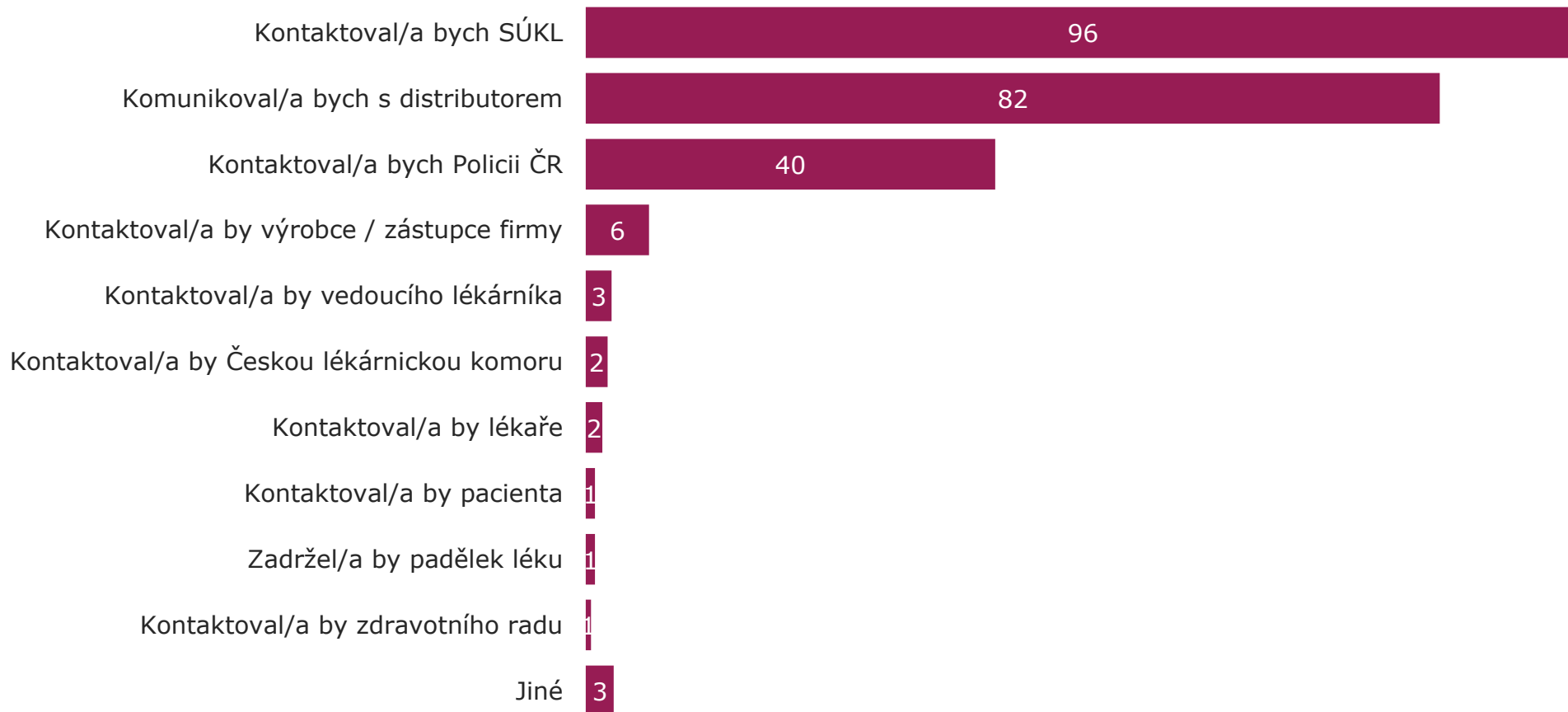
8. Jakým způsobem získáváte informace o padělcích léčiv?

ZÁKLAD: Respondenti, kteří vědí o nebezpečí padělaných léčivých přípravků, n=954 [údaje v grafu v %]

Nejčastějším postupem při podezření na padělek léku je kontaktování SÚKL

9. Pokud byste měl/a podezření, že se ve Vaší lékárně objevil padělek léku, jak byste postupoval/a?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=1000 [údaje v grafu v %]

Dotazník

DOTAZNÍK LÉKÁRNÍCI

1. Který zdroj nebo zdroje informací o léčivých přípravcích nejčastěji využíváte? Můžete uvést až tři informační zdroje, které preferujete (uveďte pořadí dle Vaší preference)

Otevřená otázka, nenapovídejte! Zapište.

1. zdroj: .....
2. zdroj: .....
3. zdroj: .....

2. Jak často se ve své praxi setkáváte s podezřením na závažné nežádoucí účinky?

Jedna možnost

- a) dosud jsem se nesešel/a (na otázku č. 4)
- b) závažné nežádoucí účinky pozoruji jen velmi vzácně, nejvýše 1x za rok
- c) závažné nežádoucí účinky pozoruji cca 2 – 5x za rok
- d) závažné nežádoucí účinky pozoruji častěji než 5x za rok

3. Už jste někdy nahlásil/a podezření na nežádoucí účinek, který se vyskytl u Vašich pacientů?

Jedna možnost

- a) dosud nikdy
- b) ano, jednou
- c) ano, několikrát

4. V případě, že byste u pacienta zjistil/a podezření na závažný nežádoucí účinek léku, jak byste s touto informací naložil/a?

Více možností

- a) zaslal/a bych hlášení Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv
- b) předal/a bych informaci obchodnímu zástupci (reprezentantovi) firmy, která je držitelem rozhodnutí o registraci léčiva
- c) informaci bych nikomu nepředal/a, řešil/a bych vše jen s pacientem

5. Víte, jaké možnosti hlášení podezření na závažný nežádoucí účinek lze využít?

Více možností

- a) nevím
- b) prostřednictvím internetového formuláře na webových stránkách SÚKL
- c) prostřednictvím papírového formuláře odeslaného na SÚKL
- d) prostřednictvím e-mailu zasláného na SÚKL
- e) telefonicky na SÚKL

6. Informace o bezpečnostním riziku léčiva nebo stažení léčiva z důvodu závady jakosti nejčastěji získáváte prostřednictvím:

Možnost více odpovědí. Předčítejte.

- a) Státního ústavu pro kontrolu léčiv
- b) distributora
- c) držitele rozhodnutí o registraci (obvykle výrobce)
- d) zdravotního rady
- e) z jiných zdrojů – uveďte: .....

7. Přestože se v české oficiální lékárenské síti doposud žádný padělaný léčivý přípravek neobjevil, v rámci EU se již s takovými případy můžeme setkat. Víte o tomto nebezpečí?

Jedna možná odpověď.

- a) ano
- b) ne (na ot. č. 9)

8. Jakým způsobem získáváte informace o padělcích léčiv?

Možnost více odpovědí.

- a) Od Státního ústavu pro kontrolu léčiv
- b) Od zahraničních lékových agentur
- c) Obecně z internetu
- d) Jinak – uveďte:
- e) Informace o této problematice nezjišťuji

9. Pokud byste měl/a podezření, že se ve vaší lékárně objevil padělek léku, jak byste postupoval/a?

Možnost více odpovědí.

- a) Komunikoval/a bych o tomto problému s distributorem
- b) Kontaktoval/a bych Státní ústav pro kontrolu léčiv
- c) Kontaktoval/a bych Policii ČR
- d) Jiné – uveďte:

10. Pokud navštěvujete webovou stránku SÚKL, jaké informace nejčastěji využíváte/vyhledáváte?

Řekněte mi, prosím, tři hlavní typy informací, které zde hledáte.

Otevřená otázka, nenapovídejte! Zapište.

1. typ informací: .....
2. typ informací: .....
3. typ informací: .....

11. Považujete lékový bulletin Farmakoterapeutické informace, vydávaný Státním ústavem pro kontrolu léčiv, za zdroj objektivních odborných informací, které využíváte ve své běžné praxi?

Jedna možnost odpovědi. Předčítejte.

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) bulletin FI nečtu

12. Považujete informační zpravodaj Nežádoucí účinky léčiv vydávaný rovněž Státním ústavem pro kontrolu léčiv, za zdroj objektivních odborných informací, které využíváte ve své běžné praxi?

Jedna možnost odpovědi. Předčítejte.

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) Zpravodaj NÚL neznám

13. Využíváte zákonné možnosti substituce za jiný přípravek se stejnou léčivou látkou při výdeji na lékařský předpis?

Jedna možnost odpovědi. Předčítejte.

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nikdy

14. Setkáváte se s tím, že jsou jednomu pacientovi od více lékařů, předepsány léčivé přípravky se stejnou účinnou látkou, nebo léčivé přípravky, jejichž současné užívání se vylučuje?

Jedna možnost odpovědi. Předčítejte.

- a) ano, často – jděte na otázku 14a
- b) ano, ale pouze výjimečně – jděte na otázku 14a
- c) ne, nikdy

14a. Jaký je v takovém případě Váš další postup?

- a) řeším pouze s pacientem
- b) kontaktuji předepisující lékaře
- c) předepsané léky pacientovi vydám